

Rakovina prsu může ženu zastihnout prakticky v jakémkoliv věku. Přes stále lepší léčebné výsledky bývá odnětí prsu v některých případech pořád ještě nevyhnutelné. Poté, co žena překoná prvotní šok ze závažné diagnózy, začíná bolestně prožívat důsledky ztráty tohoto symbolu ženství. Text: Petra Dvořáková

bude mě milovat i bez prsu?

První otázka, kterou si žena po návratu z nemocnice klade, je, zda ji bude partner milovat i bez prsu, jaká bude jejich intimita a jaká budou další životní omezení. Výsledkem těchto úvah bývá často zoufalství a deprese. A právě v takových okamžicích je třeba ženě poskytnout pomoc a životní jistotu, že i v nové situaci může být její život plnohodnotný a šťastný.

„Pacientky často pocítují nejistotu, strach, zoufalství, zvýšenou citlivost v běžných situacích, ale i pocity viny, hněv, může se objevit i deprese,“ uvádí klinický psycholog a psychoterapeut PhDr. Adam Suchý z fakultní nemocnice v Olomouci. „Psychologická péče bývá nezbytná a měla by se týkat nejen pacientky samotné, ale i nejbližší rodiny. V některých centrech USA je například přímo stanoveno, že pacientky musí doprovázet manžel nebo nejbližší příbuzný. Oddělit karcinom jako zdroj všech potíží a obav od osobnosti nemocné a celého rodinného a partnerského systému totiž není možné.“

Zvlášť bolestně se ztráta prsu projevuje v intimním životě partnerů, kde postihuje nejen ženu samotnou, ale hluboce zasahuje i partnera. Žena prožívá stud, pocit zohavení a ztráty ženství. Obává se, že pro partnera přestává být přitažlivá. To vede k vyhýbání se intimním chvílím a odmítání tělesného kontaktu. Partner naopak zažívá nejistotu, jak se k partnerce chovat, obává se, zda nově vzniklou situaci zvládne. Postupně může dojít k vážnému narušení nejen sexuálního života, ale i celého partnerského vztahu. To, jak se bude žena se ztrátou prsu vyrovnávat, ovlivňuje celá řada faktorů, jako je průběh základního onemocnění, její osobnostní dispozice, reakce a chování partnera i blízkých, ale také informovanost o tom, jak problém ztráty prsu co nejspokojivěji řešit.

Alespoň trochu sebedůvěry!

První a nejdostupnější možností, jak vyřešit estetické problémy po odnětí prsu, je použití epitézy, tedy umělé náhrady, která se vkládá do košíčku podprsenky. Žena se tak může oblékat do běžného prádla, aniž by se musela trápit, že okolí si jejího handicapu všimne. V současnosti se dá tato náhrada velmi dobře použít i v plavkách, které se vyrábějí přizpůsobené pro použití prsní náhrady.

To ale nic nemění na skutečnosti, že jakmile žena svlékne podprsenku, zůstává bez prsu. Intimní okamžiky řada žen řeší tím, že se miluje v tričku. Zde je třeba, aby byl partner obzvlášť citlivý, dodával ženě sebedůvěru a pocit, že je pro něj stále plnohodnotnou ženou. A je zde také místo pro kreativitu v sexuálním životě. Pokud partnerka nemá zájem o sex, může partner nabídnout alternativní možnosti, jako je mazlení, laskání a hlazení. Žena postupně získá pocit bezpečí a jistoty a partner, kterému zůstaly stejné sexuální touhy jako před onemocněním partnerky, se nebude cítit naprosto odštěpený od intimního života. Velmi důležité je také hovořit o pocitech, které se intimního života týkají.

Naděje na řešení

Pro řadu žen je nutnost odstranění prsu daleko lépe snesitelná v souvislosti s nadějí na rekonstrukci prsu. Během této operace je ženě vytvořen nový prs, ať již za pomoci laloku z vlastní tkáně, implantátu nebo kombinací obou. Ačkoliv nemusí tvarově odpovídat původnímu prsu anebo nespĺňuje nejvyšší estetická kritéria (ovlivňuje to způsob provedení mastektomie, ale i schopnost hojení), hodnota nového prsu je pro ženu nevyčíslitelná. Může se svléknout před svým partnerem, aniž by musela zakoušet pocit studu, bez obav nosí oblečení s výstřihem a získává pocit plnohodnotného ženství.

Je však třeba si uvědomit, že rekonstrukce prsu je dlouhodobá záležitost vyžadující několik náročných operací. Proto se pro ni žena musí rozhodnout sama a nikoliv pod nátlakem partnera. Nutné je také počítat s riziky, kdy může dojít ke komplikacím při hojení prsu. Důležitý je i fakt, že u rekonstruovaného prsu dochází ke změně citlivosti a žena prs cítí jinak než původní, což může také negativně ovlivnit její sexuální prožívání.

Nejsem ženatý s tvým poprsím!

V situaci, která není lehká, často potřebuje pomoci nejen sama žena, ale i partner. Ten v mnoha ohledech neví, jak se k ženě chovat, jakým způsobem jí poskytnout podporu, sám bojuje se strachem a nejistotou. Velkou pomoc může nabídnout psycholog, ale i kontakt s partnerskými páry, které prošly podobnou zkušeností. Obecně platí, že muž by měl ženu po odnětí prsu podporovat a pomáhat jí radovat se z každodenních drobných úspěchů. „Musím zdůraznit, že podpora může je velmi důležitá, a nejen po odnětí prsu, ale od začátku problému,“ uvádí MUDr. Helena Reguli z brněnské sexuologické ambulance. „Jestli muž stojí po boku ženě od chvíle, kdy u ženy vznikne podezření na zhoubný proces, může to paradoxně vztah partnerů i upevnit. Jako sexuoložka nemůžu zapomenout na využití poloh v intimitě, kde odnětí prsu žena i její partner méně vnímá – tedy všechny polohy, kromě polohy tváří v tvář.“

Nejdůležitější ale je, aby muž poskytl partnerce pocit, že to podstatně se pro něj neztratilo, že je pro něj stále krásná a obdivuhodná. Měl by jí svým chováním jednoznačně přesvědčit, že není ženatý s jejími prsy, ale s ní samotnou. Že ji miluje pro to, jaká je. Potom dlouhou a náročnou cestu můžou úspěšně zvládnout. *